

Keuze uit de aanwinsten

Afb. 1. FRANÇOISE CHARLOTTE CARBASIVS (Den Haag 1885-?). Torenvalk op hoog voetstuk, brons, gesigeneerd: *F. Carbasivs* en BRONS GIETERIJ DE PLASTIEK BLOEMENDAAL.
H. 28,5 cm.

Opm.: De plastiek moet omstreeks 1925-30 vervaardigd zijn.

Herk.: Kunsthandel R. Stuurman, Amersfoort; J. van Harpen, Rotterdam. Aankoop 1981 (inv. nr. 1981-8).

Afb. 2. Kom van aardewerk, beschilderd in bruinzwart met Arabische lettertekens en een vogeltje.
H. 10,8 cm, Diam. 33,5 cm.

NISHAPUR, 9de-10de eeuw.

Opm.: Deze kom behoort tot een schenking van twaalf stukken aardewerk uit Nishapur, alle uit de 9de-10de eeuw.

Herk.: Geschenk van de heer en mevrouw Oosterbaan-Lugt te Heemstede, 1981 (inv. nr. 1981-56).

Afb. 3. Groep van porselein: *Die entlassene Magd.*
H. 16 cm.

FRANKENTHAL, model van K.G. LÜCK, ca. 1765-70. Gemerkt met monogram CT met kroon, waaronder 6, in onderglazuurblauw en met -oc in goud;

ingegrift de schrijfhooftletters N en R.

Opm.: Andere exemplaren van deze groep bevinden zich in het Zähringer Museum te Baden-Baden, in het Rathaus te Frankenthal en in het Reiß-Museum te Mannheim.

Litt.: F. H. Hofmann, *Frankenthaler Porzellan*, München 1911, nr. 460, Taf. 111 (ex. in Baden-Baden).

Herk.: Kunsthandel C. P. A. & G. R. Castendijk, Rotterdam. Aankoop 1981 (inv. nr. 1981-70).

Afb. 4 en 4a. Réchaud met brander en terrine van porselein.

H. 26 cm.
LUDWIGSBURG?, ca. 1775.

Merk: ingestempeld IP4.

Opm.: De toeschrijving aan Ludwigsburg berust op de gelige kleur van het porselein en op het merk, dat zonder het cijfer 4 op stukken uit deze fabriek voorkomt. In de 18de eeuw diende het réchaud als nachtluchtje en om de morgenbouillon te verwarmen.

Herk.: Veiling Sotheby Mak van Waay, Amsterdam 19-11-1981, nr. 257, met afb. in kleuren op blz. 7; Kunsthandel A. van der Meer, Amsterdam. Aankoop 1981 (inv. nr. 1981-74).

Afb. 5. Schotel van aardewerk, veelkleurig beschilderd.

H. 6 cm, Diam. 34 cm.

Den Haag, ROZENBURG, 1887, naar ontwerp van TH. A. C. COLENBRANDER. Gemerkt: WG den Haag, C (= 1887) en I.e. met twee strepen erboven.

Herk.: Kunsthandel R. Stuurman, Amersfoort. Aankoop 1981 (inv. nr. 1981-18).

Afb. 6. Schotel van aardewerk, veelkleurig beschilderd met o.a. de letters ORANJE.

H. 4,2 cm, Diam. 41,5 cm.

Arnhem, RAM, 1923. Merken: fabrieksmerk 'Colenbrander «Ram» Arnhem Holland' rondom ramskop, B.S., ARNHEM, 48/100, D. 25, alles in zwart; RAM in rode cirkel en 1898-6 SEPTEMBER-1923 in zwart. Ingegrift 25.

Opm.: Deze schotel werd in een oplage van maximaal honderd exemplaren gemaakt t.g.v. het 25-jarig regeringsjubileum van Koningin Wilhelmina. *Herk.*: Kunsthandel R. Stuurman, Amersfoort. Aankoop 1981 (inv. nr. 1981-17).

Afb. 7. Figuur van porselein, voorstellend een Japanse vrouw met luit, veelkleurig beschilderd.

H. 27,4 cm.

BERLIJN, K.P.M., 1910, naar een model van ADOLPH AMBERG uit 1905. Merken: scepter in onderglazuurblauw, rijksappel en KPM in rood, 140/339 in zwart, ingestempeld het modelnr. 9221B en jaarletter K voor 1910.

Opm.: Eén van de figuren, die Amberg ontwierp voor de niet geaccepteerde taferversiering t.g.v. de bruiloft van de Duitse kroonprins. Het museum bezit reeds uit deze serie: de bruid als Europa op de stier, de Indiër met kalkoen en de Japanner met vis.

Litt.: I. von Treskow, *Die Jugendstil-Porzellane der KPM*, München 1971, nr. 197 (ex. in Berlijn).

Herk.: Kunsthandel De Stijl, Voorschoten. Aankoop uit het Fonds J. W. Edwin vom Rath, 1981 (inv. nr. 1981-48).

Afb. 8. JAN PIETERSZ. ZOMER (Amsterdam 1641-1724). Venus en een putto.

Zwart en wit krijt op kardoep papier, 315 × 217 mm.

Opm.: De toeschrijving aan Zomer berust op de overeenkomst met twee tekeningen in Rotterdam, Museum Boymans-Van Beuningen (zie cat. tent. *Figuurstudies*, Rijksprentenkabinet, Amsterdam 1981/1982, nr. 100). Eerder stond de tekening op naam van Govert Flinck.

Herk.: Verz. Sir G. Beauchamp Proctor, Bt.; Verz. Pille (?); Kunsthandel R. Valls, Londen, cat. 1976, nr. 48 (als Flinck); Veiling Christie, Amsterdam 16-11-1981, nr. 35 (toegeschreven aan Flinck). Aankoop 1981 (inv. nr. 1981:346).

Afb. 9. JOHANN HEINRICH ROOS (Otterberg 1631-1685 Frankfurt a/M.).

Een knotwilg.

Pen en penseel in bruin en enige kleuren over een schets met zwart krijt, 299 × 207 mm.

Rechts onderaan gesigneerd: *JH Roos fe.* (de beginletters aaneen).

Opm.: Het motief van een afzonderlijke boom komt zelden op tekeningen van Roos voor.

Herk.: Veiling Sotheby Mak van Waay, Amsterdam 16-11-1981, nr. 268. Aankoop 1981 (inv. nr. 1981:345).

Afb. 10. GABRIEL JACQUES DE SAINT-AUBIN (Parijs 1724-1780). Allegorie op de dood van Voltaire.

Grafiet, pen in grijs, penseel in bruin en kleuren, 300 × 199 mm, opgeplakt.

Opm.: Gabriel de Saint-Aubin heeft een grote bewondering gehad voor Voltaire. In deze allegorie staat een naakte bronnimf op de rand van een grote schelp. Deze figuur is gevolgd naar één van de beroemdste beelden van Houdon, een najade, oorspronkelijk bedoeld als tuinbeeld, maar in St.-Aubin's tijd opgesteld in de Bibliothèque du Roi. De nimf giet hier water uit over een zwaan, beeld van de dichterlijke inspiratie. Achter de vrouw staat Voltaire's half geopende tombe, waarin de Dood de dichter kroont. Daarboven zijn sterfdatum: *obit 30 may 1778*. Voor verdere details zie de bij de litt. genoemde tent. cat.

Litt.: Cat. tent. *Franse Tekenkunst van de 18de eeuw*.

Rijksprentenkabinet, Amsterdam 1974, nr. 105, met afb. *Herk.*: Verz. H. Destailleur, veiling Parijs 26/27-5-1893, nr. 47; Veiling Parijs 19/23-5-1896, nr. 865; Verz. M. Thévenin, veiling Parijs 28-4-1906, nr. 38; Verz. Zarine, veiling Parijs 5-12-1917, nr. 22; Verz. Camille Plantevigne (1931); Kunsthandel Huguette Berès, Parijs; Part. verz., van 1971-1981 in bruikleen aan het Rijksprentenkabinet. Aankoop met steun

van de Belport Familien-Stiftung, 1981 (inv. nr. 1981:8).

Afb. 11. THOMAS GAINSBOROUGH (Sudbury 1727-1788 Londen).

Boslandschap, met paard en wagen, een hut en figuren, ca. 1785.

Zachte grond-ets op grijs-blauw papier, 251 × 322 mm.

Opm.: Gainsborough begon omstreeks 1776 te experimenteren met de zachte grond-ets, meestal in combinatie met aquatint. Deze techniek was bij uitstek geschikt om zijn gewassen krijttekeningen in prent te vertalen. Deze afdruk van een prent, waarin geen aquatint is gebruikt, is waarschijnlijk tijdens Gainsborough's leven gemaakt op hetzelfde grijs-blauw getinte papier, waarop hij zijn tekeningen maakte.

Litt.: J. Hayes, *Gainsborough as Printmaker*, Londen 1971, nr. 12.

Herk.: Kunsthandel W. Weston, Londen. Aankoop uit het F. G. Wallerfonds, 1980 (inv. nr. 1980:329).

Afb. 12. CHRISTIAN FRIEDRICH (Greifswald 1770-1843 Greifswald), naar ontwerp van CASPAR DAVID FRIEDRICH (Greifswald 1774-1840 Dresden).

Die Frau mit dem Raben am Abgrund, ca. 1802/3.

Houtsnede, 168 × 118 mm.

Opm.: Dit is een van de vier houtsneden, die naar een ontwerp tekening van Caspar David Friedrich, door zijn broer, een schrijnwerker, in hout gesneden zijn; mogelijk als illustraties voor een nooit verschenen boek. Dezelfde vrouwenfiguur zien we op een studieblad uit 1801, staande naast een geopende kist. In de houtsnede, die kort daarna moet zijn ontstaan, is zij in een dramatische context geplaatst,

staande naast de afgrond, met de onheilspellende raven, drukt zij de eenzaamheid en vertwijfeling van de mens uit. De symboliek in de prent accentueert de dreiging en de onontkoombaarheid van de dood.

Litt.: H. Börsch-Supan en K. W. Jähmig, *Caspar David Friedrich, Gemälde, Druckgraphik und bildmässige Zeichnungen*, München 1973, nr. 61.
Herk.: Doublet Kupferstichkabinett, Stuttgart; Veiling Karl und Faber, München 4/5-6-1981, nr. 554; Kunsthandel C. G. Boerner, Düsseldorf. Aankoop met steun van het F. G. Wallerfonds, 1981 (inv. nr. 1981:194).

Afb. 13-17. WILLIAM BLAKE (Londen 1757-1827 Londen). Illustraties bij R. J. Thornton's *Virgilius*, 1820/21. Houtsneden, (13) 62 × 84 mm, (14-17) 35 × 75 mm, complete serie met titels in boekdruk, waarvan vijf hier afgebeeld.
Opm.: Blake's houtsneden voor de schooluitgave van Thornton van de Pastoralen van Virgilius in 1820-21, behoren tot het weinige werk dat hij in dit medium maakte. In deze pastorale is Thenot de gelukkige en Colinot de ongelukkige herder. De opdrachtgever was niet erg tevreden over de prenten. Hij nam ze, op aandringen van o.m. Lawrence, tenslotte wel op met de mededeling dat zij *display less of art than genius and are much admired by some eminent painters*. Hoewel de prenten niet typerend zijn voor het werk van Blake als geheel, is de invloed ervan op de ontwikkeling van het Engelse visionaire landschap enorm geweest; de prenten van Calvert, Palmer en anderen getuigen ervan.
Litt.: David Bindman, *Complete graphic works of William*

Blake, Londen 1978, pl. 602-618; Cat. tent. *William Blake*, Tate Gallery, Londen, 1978, nr. 287-303, met afb.
Herk.: Kunsthandel W. Weston, Londen. Aankoop uit het F. G. Wallerfonds, 1981 (inv. nr. 1981: 82-98).

Afb. 18. EDWARD CALVERT (Appledore (Devonshire) 1799-1883 Londen). *The Ploughman* (De Ploeger), 1827. Houtgravure, 82 × 127 mm.
Opm.: Met uitzondering van beide litho's (afb. 19/20) zijn de aangekochte prenten afkomstig uit een posthume uitgave door Calvert's zoon in 1893. Van deze prenten zijn slechts enkele proefdrukken tijdens Calvert's leven vervaardigd. De, in enkele exemplaren bewaarde, eerste staat draagt een opschrift, waar o.m. in staat: *seen in the Kingdom of Heaven by vision through Jesus Christ our Saviour*. De religieuze betekenis spreekt ook uit de ondertitel van de prent *Christian ploughing the last furrow of life*.

Litt.: Raymond Lister, *Edward Calvert*, Londen 1962, nr. 6c.
Herk.: Kunsthandel Robin Garton, Londen. Aankoop uit het F. G. Wallerfonds, 1980 (inv. nr. 1980:108).

Afb. 19-20. EDWARD CALVERT (Appledore (Devonshire) 1799-1883 Londen). *The Flood* (De Overstroming) en *Ideal Pastoral Life* (Het ideale herdersleven), 1829. Litho's, beide 43 × 78 mm.
Opm.: Terwijl van de andere prenten van Calvert, afgezien van enkele proefdrukken, geen oplage tijdens zijn leven is uitgegeven, werd van deze twee litho's een kleine oplage onder Calvert's toezicht gedrukt.
Litt.: Raymond Lister, *Edward Calvert*, Londen 1962, nr. 10-11.

Herk.: Kunsthandel W. Weston, Londen. Aankoop uit het F. G. Wallerfonds, 1979 (inv. nr. 1979:246-247).

Afb. 21. EDWARD CALVERT (Appledore (Devonshire) 1799-1883 Londen). *The Chamber Idyll* (Kamer idylle), 1831. Houtgravure, 43 × 75 mm.
Opm.: Ondanks het kleine formaat is dit blad één van de meest evocatieve prenten in de Engelse kunst. Afgebeeld is de huwelijksnacht van een jonge herder en zijn bruid in hun hut, omringd door het land, en met een opkomende maan en sterren aan de hemel. Behalve de houtsneden van Blake, vormen Griekse gemmen waarschijnlijk een inspiratiebron voor deze compositie.
Litt.: Raymond Lister, *Edward Calvert*, Londen 1962, nr. 15c.
Herk.: Kunsthandel Robin Garton, Londen. Aankoop uit het F. G. Wallerfonds, 1980 (inv. nr. 1980:110).

Afb. 22. GEORGE RICHMOND (Brompton (Londen) 1809-1896 Londen). *The Fatal Bellman*, 1827. Lijngravure, 68 × 47 mm.
Opm.: Richmond, die later een modieuze portretschilder werd, staat in deze gravure nog sterk onder invloed van het visionaire werk van Blake. Afgebeeld is een scène uit *Macbeth*. Men ziet het afgeslagen hoofd van Duncan naast het zwaard van *Macbeth*.
Herk.: Kunsthandel Robin Garton, Londen. Aankoop uit het F. G. Wallerfonds, 1980 (inv. nr. 1980:78).

Afb. 23. FRANCIS SEYMOUR HADEN (Londen 1818-1910 Alresford). *Whistler's House, Old Chelsea* (Het huis van Whistler in Old Chelsea), 1863. Blad 7 in de *Etudes à l'eau-forte*.

Ets gedrukt op 18de-eeuws Hollands papier, 175 × 332 mm.

Opm.: Op deze prent ziet men rechts de oude houten Battersea Bridge. De kunstenaar zei zelf over deze prent: *Great care was taken in the drawing of this plate, especially in the foreshortening of the barges, which gave me infinite trouble. I remember. It wore out very soon, and had to be destroyed before it had given its full quota of impressions.*

Litt.: H. N. Harrington, *The engraved work of Sir Francis Seymour Haden*, Liverpool 1910, nr. 54, tweede staat.
Herk.: Kunsthandel Th. Laurentius, Zaltbommel. Aankoop uit het F. G. Wallerfonds, 1981 (inv. nr. 1981:8).

Afb. 24. JAMES MC BEY (Newburgh 1883–1959 Tanger). Amsterdam gezien vanuit Ransdorp, 1910. Uit de *Dutch Set*.

Ets op oud-hollands papier, 124 × 228 mm.

Opm.: Mc Bey bezocht in 1910 Nederland en werkte vooral in het polderland boven Amsterdam. Zijn etsen maakte hij op grond van tekeningen na zijn terugkeer in Engeland.

Litt.: M. Hardie, *Etchings and Dry Points by James McBey*, Londen 1925, nr. 74.

Herk.: Kunsthandel Rumbler, Frankfurt a/M. Aankoop uit het F. G. Wallerfonds, 1980 (inv. nr. 1980:330).

Afb. 25. JOHAN BARTHOLD JONGKIND (Lattrop 1819–1891 La Côte-Saint-André). Oude haven van Rotterdam, 1863.

Ets, 237 × 314 mm.

Opm.: Van deze prent zijn slechts weinig exemplaren bekend. Gezien een exemplaar met de annotatie *Refusée par la Société* is dit het gevolg van de weigering Jongkinds prent

op te nemen in de uitgaven van de *Société des Aquafortistes*.
Litt.: L. Delteil, *Le Peintre-graveur illustré, l'Œuvre gravé de Jongkind*, Parijs 1906, nr. 9.
Herk.: Kunsthandel G. de Smedt, St. Kruis. Aankoop uit het F. G. Wallerfonds, 1981 (inv. nr. 1981:259).

Afb. 26. GASTON DE LATENAY (Toulouse 1859?–ca. 1920? Parijs).

Chasseresses, 1896.

Kleurenlitho, 425 × 305 mm. No. 6 van de twintig exemplaren op Japans papier.

Herk.: Kunsthandel Christopher Drake, Northlew. Aankoop uit het F. G. Wallerfonds, 1980 (inv. nr. 1980:172).

Afb. 27. WILLIAM NICHOLSON (Newark on Trent 1872–1949 Londen).

Flower Girl, 1898. Uit een serie van twaalf *London Types*.

Houtsnede, met de hand gekleurd, 256 × 230 mm. Uit de luxe oplage van veertig.

Opm.: In de korte periode tussen 1896 en 1901 vervaardigde Nicholson een aantal kleurenhoutsneden, die door de vereenvoudiging van de vormen en de sterke licht-donkerwerking zeer opmerkelijk zijn. Van de houtsneden zelf drukte de kunstenaar slechts een klein aantal, dat hij met de hand kleurde; grotere oplagen verschenen van de op een lithografische plaat overgebrachte prenten.

Herk.: Kunsthandel N. W. Lott and H. J. Gerrish, Londen. Aankoop uit het F. G. Wallerfonds, 1981 (inv. nr. 1981:81).

1

2

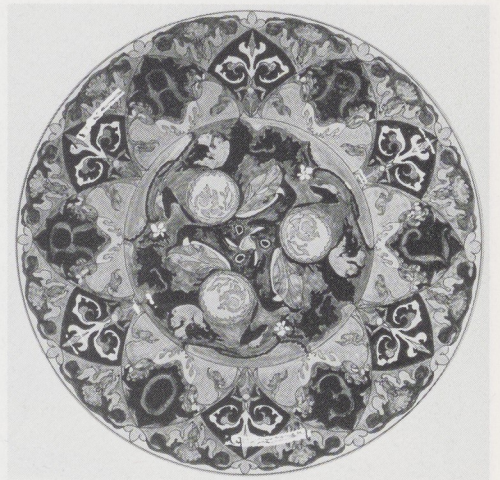
4

4a

5

6

7

11

12

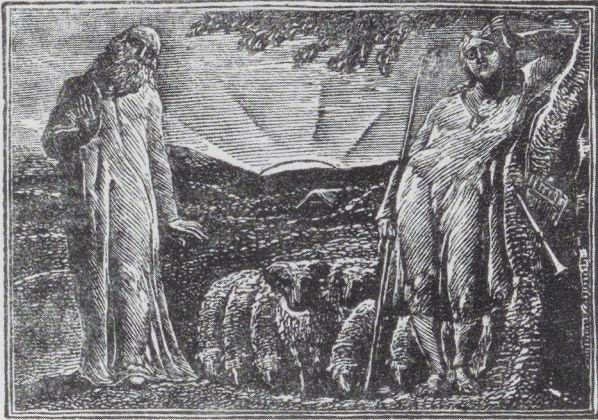
13

14

16

ILLUSTRATIONS
OF
IMITATION OF ECLOGUE I.

FRONTISPIECE.

THENOT AND COLINET.

The Illustrations of this English Pastoral are by the famous BLAKE, the illustrator of *Young's Night Thoughts*, and *Blair's Grave*; who designed and engraved them himself. This is mentioned, as they display less of art than genius, and are much admired by some eminent painters.

13

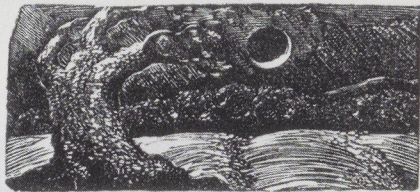
ILLUSTRATIONS OF IMITATION OF ECLOGUE I.

COLINET.

14

ILLUSTRATIONS OF IMITATION OF ECLOGUE I.

THENOT.

15

THENOT.

16

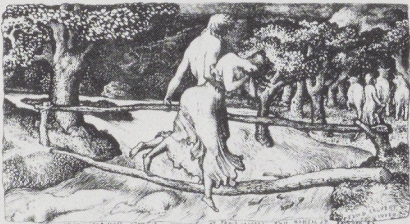

THENOT.

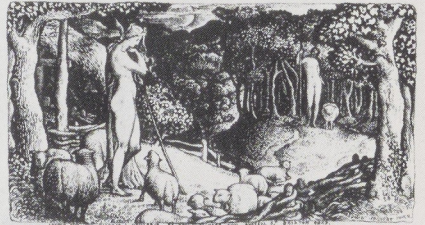
17

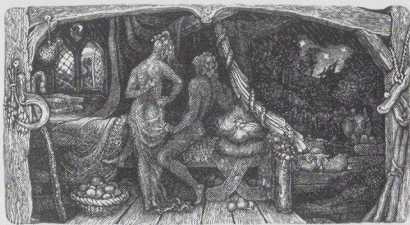
18

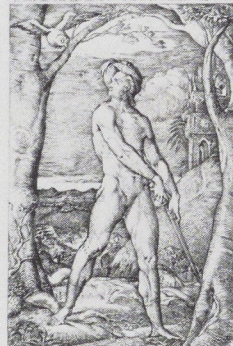
19

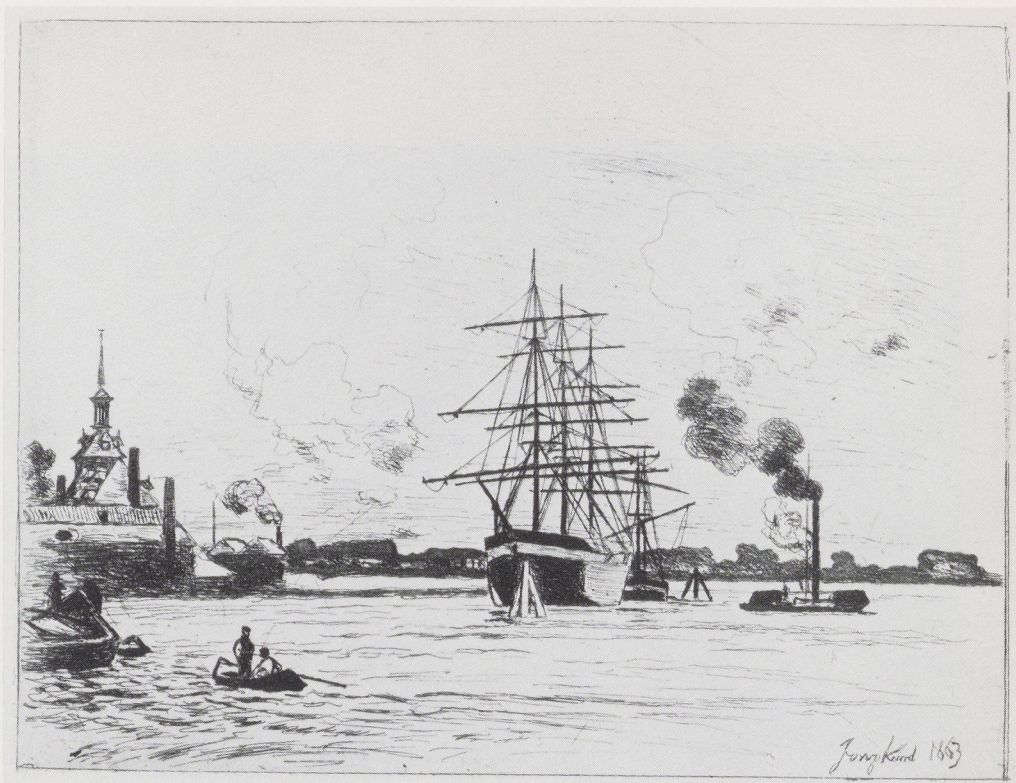
20

21

22

25

26

27